

A-954

TOWARZYSTWO URBANISTÓW POLSKICH

Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności

Zakład Planowania Przestrzennego

PRACOWNIA W BYDGOSZCZY

CPBP 08.06-II-93

Tytuł opracowania

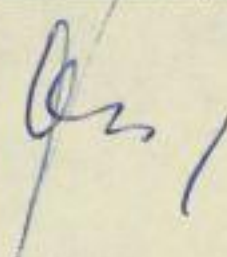
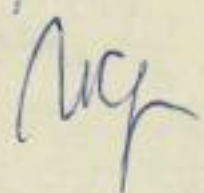
Pasma uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystyczne

Zleceniodawca

Instytut Turystyki

Nr umowy

11/87

Pracownia	Imię i Nazwisko	Podpis
Główny projektant	mgr inż.arch.Maria Modzelewska	
Autorzy	mgr Krystyna Frydrychowicz	
	mgr inż.Małgorzata Gołaszewska	
	mgr inż.Helena Górzczyk	
	mgr Joanna Sliwińska	
Konsultant	mgr inż.arch.Krzysztof Miller	
Kierownik Pracowni		

Bydgoszcz, dnia

P A S M A

UZDROWISKOWO - WYPOCZYNKOWO - TURYSTYCZNE

- charakterystyka problemów -

mgr inż. arch. Maria Modzelewska - projektant prowadzący

zespół:

mgr Krystyna Frydrychowicz

mgr inż. Małgorzata Gołaszewska

mgr inż. Helena Górszczyk

mgr Joanna Śliwińska

opracowanie graficzne:

tech. bud. Ludmiła Zub

tech. bud. Joanna Rola

NOWY SACZ - czerwiec 1987

SPIS TREŚCI:

I. Wprowadzenie	str.	
II. Stan formalny dokumentacji	str.	3
III. Pasma Rabka - Mszana Dolna - Poręba Wielka	str.	9
IV. Pasma Krościenko - Szczawnica	str.	41.
V. Pasma Dolina Popradu	str.	66.
VI. Konflikty utrudniające prawidłowy rozwój pasm	str.	102.
VII. Wnioski		103.

Załączniki graficzne:

- I. Pasma Rabka - Mszana Dolna - Poręba Wielka
1 : 25000
- II. Pasma Szczawnica - Krościenko 1 : 25000
- III. Pasma Dolina Popradu 1 : 25000

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa opracowania

Zlecenie nr 11/87 z 19.02.1987 r. Zakładu Planowania Przestrzennego TUP, Pracownia w Bydgoszczy, Al. 1 Maja 25.

2. Przedmiot opracowania

Opracowaniem objęto trzy obszary uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystyczne położone w woj. nowosądeckim:

- Rabka - Mszana Dolna - Poręba Wielka o pow. $340,4 \text{ km}^2$
- Krościenko - Szczawnica o pow. $145,3 \text{ km}^2$
- Dolina Popradu o pow. $455,9 \text{ km}^2$

3. Zakres opracowania

Zakres opracowania obejmuje analizę dotychczas obowiązujących planów miejscowych na ww. obszarach pod kątem zabezpieczenia w nich prawidłowego rozwoju funkcji uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystycznych. Analizę przeprowadzono w porównaniu ze stanem istniejącym w roku 1987. Równocześnie opracowano ocenę zagrożeń dla rozwoju ww. funkcji na tle charakterystyki środowiska.

4. Cel opracowania

Niniejsze opracowanie ma na celu określenie podstawowych konfliktów utrudniających prawidłowy rozwój pasm uzdrowisko-wypoczynkowo-turystycznych w woj. nowosądeckim i sprecyzowanie wniosków dotyczących dalszego ich funkcjonowania. Opracowanie to określa, na ile przyjęte w planach rozwiązania zabezpieczają prawidłowy rozwój funkcji rekreacyjnych w porównaniu z istniejącymi zasobami i możliwościami.

5. Charakterystyka pasm uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystycznych na terenie woj. nowosądeckiego

a/ Ludność stała	- 93 662 M
w tym:	
- ludność miejska	- 48 586 M - 51,9 %
- ludność wiejska	- 45 076 M - 48,1 %
b/ Powierzchnia pasm ogółem	- 941,6 km ²
w tym:	
- powierzchnia ter. miejskich	- 253,7 km ² - 26,9 %
- powierzchnia ter. wiejskich	- 687,9 km ² - 73,1 %
Stanowi to 16,9 % powierzchni województwa ogółem.	
c/ Gęstość zaludnienia brutto ogółem	- 99,5 os./km ²
- na terenach miejskich	- 191,5 os./km ²
- na terenach wiejskich	- 65,5 os./km ²

d/ Baza pobytowa w pasmach		w miastach		na wsi
ogółem	34752 - 100 %	25565 - 100 %		9187 - 100 %

w tym:

- kuracjusze	10313 - 29,7 %	9019 - 35,3 %	1294 - 14,0 %
- wczasowicze	18154 - 52,2 %	11682 - 45,7 %	6472 - 70,4 %
- turyści	6178 - 18,1 %	4864 - 19,0 %	1314 - 15,6 %

Baza pobytowa w miastach stanowi 73,6 % bazy ogółem, baza pobytowa na terenach wiejskich stanowi 26,4 % bazy ogółem.

Stanowi to % bazy pobytowej w całym województwie.

e/ Ludność czasowo-przebywająca w pasmach wynosi

ogółem - 64 397 osób

w tym pasanci - 29 650 osób. Stanowi ona 68,8 % w stosunku do liczby mieszkańców stałych w tych pasmach.

II. STAN FORMALNY DOKUMENTACJI

1. W paśmie Rabka - Mszana Dolna - Poręba Wielka obowiązują lub są w opracowaniu następujące plany miejscowe:

- MPO Rabka - zatwierdzony Zarządzeniem Wojewody Krakowskiego Nr 76/74 z dnia 19.08.1974 r.
- MPO Gminy Rabka - zatwierdzony Uchwałą Nr V/22/73 Rady Narodowej Miasta i Gminy Rabka z dnia 8.10.1973 r.
- MPO Mszana Dolna - zatwierdzony Uchwałą Nr 64/XIV/86 Rady Narodowej Miasta i Gminy Mszana Dolna z dnia 4.12.1986 r.
- Plan Gminy Mszana Dolna - zatwierdzony Uchwałą Nr XXI/69/82 Rady Narodowej Miasta i Gminy Mszana Dolna z 27.04.1982 r.

- Plan Gminy Niedźwiedź - zatwierdzone założenia Uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Niedźwiedziu z dnia 7.04.1987 r.

2. W paśmie Szczawnica - Krościenko obowiązują następujące plany miejscowe:

- MPO Szczawnica - zatwierdzony Uchwałą Nr 57/XV/86 Miejskiej Rady Narodowej w Szczawnicy z dnia 31.12.1986 r.
- Plan Gminy Krościenko - zatwierdzony Uchwałą Nr 63/XIX/86 Gminnej Rady Narodowej w Krościenku z dnia 29.12.1986 r.

3. W paśmie Dolina Popradu obowiązują następujące Plany miejscowe:

- MPO Krynica - zatwierdzony Uchwałą Nr XVIII/56/82 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Krynicy z dnia 19.04.1982 r.
 - Plan Gminy Krynica - zatwierdzony Uchwałą Nr XVIII/56/82 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Krynicy z dnia 18.04.1982 r.
 - MPO Muszyna - zatwierdzony Uchwałą Nr 140/XXX/83 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Muszynie z dnia 15.12.1983 r.
 - Plan Gminy Muszyna - zatwierdzony Uchwałą Nr 86/XX/81 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Muszynie z dnia 30.11.1981 r.
- MPO ZJO "PIWNICZNA" - Dolina Popradu II - zatwierdzony Uchwałą Nr 133/1606/69 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie z dnia 21.04.1969 r.

4. Omówione pasma objęte były za-twierdżonym Uchwałą Nr 42/VIII/77 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu z dnia 29.09.1977 r. Planem Województwa.

5. Wszystkie trzy pasma objęte są również opracowywanym Regionalnym Planem Rozwoju woj. nowosądeckiego na okres kierunkowy, z wyodrębnieniem roku 2000. Obecnie opracowane założenia do tego planu są konsultowane i uzgadniane. Termin zatwierdzenia - październik 1987 r.

Wymienione plany generalnie prawidłowo ustalają funkcje dla poszczególnych miejscowości i zabezpieczają tereny oraz warunki dla ich rozwoju. Wydaje się jednak, że w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej, słusze byłoby wprowadzenie w ustaleniu^{ch} obowiązujących planów miejscowych, zdecydowanych zakazów dotyczących ograniczenia nieprawidłowych procesów, np. zakaz realizacji nowych domów wczasowych, domków letniskowych itp. Brak tych zakazów pozostawia zbyt duże pole manewru, mimo że intencje projektanta są właściwe, i doprowadza do drastycznych sytuacji w rozwoju niektórych uzdrowisk, jak np. Krynica, Rabka, czy nawet Szczawnica.

Założenia Planu Regionalnego, porządkując strukturę osadniczą województwa, zmieniają w stosunku do obowiązujących planów miejscowych hierarchię niektórych uzdrowisk. I tak Krynica, Rabka i Szczawnica są proponowane jako ośrodki o znaczeniu krajowym, wyspecjalizowane w zakresie funkcji lecznictwa uzdrowiskowego. Pozostałe uzdrowiska istniejące są ośrodkami o znaczeniu regionalnym.

Brak prawidłowej realizacji ustaleń planów dotyczących głównie rozwoju całej sfery obsługi funkcji LWT, zarówno w zakresie infrastruktury technicznej, jak i społecznej, wpływa na stopniową utratę walorów dla rozwoju, w pierwszej kolejności lecznictwa uzdrowiskowego.

Wiąże się to z ogólną sytuacją społeczno-gospodarczą w kraju, ograniczonymi środkami regionalnymi oraz brakiem środków finansowych dla obsługi lecznictwa. Szczupłe środki regionalne nie są w stanie zabezpieczyć prawidłowego rozwoju wszystkich omawianych pasm.

III. P A S M O

RABKA - MSZANA DOLNA - POREBA WIELKA

I. Charakterystyka stanu środowiska pod kątem zagrożeń dla rozwoju funkcji rekreacyjnych.

1. Ocena warunków klimatycznych.
2. Ocena warunków geologicznych.
3. Ocena pozostałych elementów środowiska.
4. Ocena zbiorcza środowiska.

II. Zagospodarowanie przestrzenne - charakterystyka stanu istniejącego, uwzględniająca podstawowe funkcje gospodarcze.

III. Wielkość i rozmieszczenie funkcji wraz z oceną lecznictwa uzdrowiskowego, wypoczynku i turystyki.

IV. Powiązania komunikacyjne

1. wewnątrz pasm
2. powiązania komunikacyjne z krajem
3. ocena stanu istniejącego

I. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA POD KĄTEM ZAGROŻEŃ DLA ROZWOJU FUNKCJI REKREACYJNYCH

1. Ocena warunków klimatycznych

Warunki klimatyczne w tym paśmie są zróżnicowane, w związku z urozmaiconą rzeźbą i hipsometrią. Jest to ogólnie klimat górski o przewadze umiarkowanych bodźców termicznych.

Uzdrowisko Rabka z racji położenia na wododziale między Poniczanką i Słonką oraz południowych zboczach Bani, zaliczane jest do uzdrowisk grzbietowych i zboczowych o przewadze korzystnych warunków bioklimatycznych. Pozostałe tereny w większości mają warunki bioklimatyczne mniej korzystne z uwagi na położenie w dolinach i kotlinach śródgórskich /Poręba Wielka, Mszana Dolna i Górna, Niedźwiedź/ oraz duży udział ekspozycji północnych.

Liczba dni z komfortem klimatycznym jest w Rabce najwyższa ze wszystkich uzdrowisk karpackich i wynosi 51 % dni w roku. Rabka wyróżnia się również dużymi wartościami usłonecznienia /1543 godziny rocznie/. Dobowy i roczny przebieg temperatury i wilgotności powietrza jest wyrównany. W skali rocznej dominują tu łagodne i umiarkowane bodźce termiczne. Silne bodźce termiczne występują najczęściej wiosną i jesienią. Niekorzystne bodźce klimatyczne jak mgły, silne wiatry czy pogody parne, występują rzadko i są krótkotrwałe. Dzięki położeniu na

grzbiecie i zboczach panują tu dobre warunki wentylacyjne i nie powstają zastoiska chłodnego powietrza, sprzyjające tworzeniu mgły. Długotrwałe opady występują zimą. Krótkotrwałe, obfite letnie opady spełniają dodatnią rolę w bioklimacie uzdrowiska, poprawiając warunki higieniczne powietrza. Najkorzystniejsze pod tym względem warunki występują jesienią, kiedy liczba dni z opadem, sumy opadu i czas trwania są najmniejsze i nie stanowią przeszkody w klimatoterapii.

Rabka specjalizuje się w leczeniu chorób układu oddechowego i układu krążenia. Wartości bioklimatyczne w tym rejonie obniżane są w zasadniczy sposób przez emisję do powietrza zanieczyszczeń. Nader skromne badania prowadzone niesystematycznie i przez różne jednostki badawcze pozwalają jednak na takie uogólnienie.

Z analizy badań stanu higienicznego ^{powietrza}, prowadzonych w ostatnich 10-ciu latach wynika, że średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego oraz SO_2 w Rabce przeciętnie przekracza przeszło 5-krotnie średnioroczne N.D.S. określone dla obszarów specjalnie chronionych. Bywa, że stężenia SO_2 sięgają przeszło 10-krotnych wartości N.D.S. Stwierdza się tu największy ze wszystkich uzdrowisk poziom stężenia pyłu wielocząsteczkowego, 2,5-krotnie przekraczającego dopuszczalne normy. Zaledwie orientacyjne badania zawartości tlenków węgla, węglowodorów i związków ołowiu, wykazują okresowe przekraczanie norm dopuszczalnych.

Badania prowadzone w Mszanie Dolnej są jeszcze bardziej skąpe i rozbieżne w wynikach, nie mniej jednak stwierdza się co najmniej 1,5-krotne przekroczenie średniorocznych N.D.S. tak w zakresie pyłu zawieszonego, jak i SO_2 . W skali roku obserwuje się wyraźny wzrost zanieczyszczeń w okresie zimowym, w sezonie grzewczym.

Przyczyn nadmiernego zanieczyszczenia powietrza upatruje się głównie w złym systemie grzewczym, opartym w przeważającej mierze na paleniskach domowych i niewielkich kotłowniach o niskich emitorach, opalanych paliwem stałym złej jakości /zasiarczonym i zapopielonym/. Stan ten pogarszany jest napływem zanieczyszczeń z sąsiednich, uprzemysłowionych rejonów, głównie z aglomeracji krakowskiej. Nie bez znaczenia jest również wpływ zanieczyszczeń komunikacyjnych, zarówno z trakcji parowej PKP przebiegającej przez centrum Rabki i Mszany Dolnej, jak również ruchu kołowego o dużym natężeniu.

2. Ocena warunków geologicznych

Obszar omawianego pasma jest zasobny w wody mineralne typu solanki, udostępniane za pomocą odwiertów. W Porębie Wielkiej występują solanki termalne. Wody wykorzystywane są do inhalacji i kuracji kąpielowych. W chwili obecnej Rabka należy do uzdrowisk o zamkniętym bilansie wód leczniczych. Zasoby uzdrowiska są prawidłowo wykorzystane.

Ogromną rezerwę dla rozwoju uzdrowiska Rabka stanowi niepodłączony odwiert IG-2 o dużej wydajności /108 m³/dobę/.

W chwili obecnej wykorzystuje się 1/3 zasobów wód leczniczych /łącznie z odwiertem IG-2/. Przy maksymalnym zużyciu sezonowym, rezerwa wód wyniesie 50 % wód "czynnych". Istnieją znaczne możliwości rozwoju lecznictwa, zwłaszcza gdy chodzi o kąpiele mineralne.

Zasoby wód mineralnych tego pasma wzbogacają solanki termalne z odwiertu IG-1 w Porębie Wielkiej, o znacznej wydajności /12 m³/h/, dotychczas nie eksploatowane. Uruchomienie tych wód wymaga szybkiej realizacji podstawowej infrastruktury społecznej i technicznej, a głównie budowy ośrodka rekreacyjno-wypoczynkowego wraz z zapleczem. Wody nadają się wyłącznie dla kuracji kąpielowej.

3. Ocena pozostałych elementów środowiska

Rozwój funkcji uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystycznych, zagrożony jest postępującą degradacją środowiska przyrodniczego jako całości oraz poszczególnych jego komponentów.

Rzeźba w tym paśmie jest intensywnie modelowana przez osuwiska, ruchy masowe oraz spełzywanie i splukiwanie warstwy zwierzeliny, w tym gleb. W korytach rzek ma miejsce intensywna erozja i wcinanie koryt w podłoże skalne. Sprzyja temu prawie całkowite wylesienie dolin i stków do wysokości 650 m n.p.m.,

a w rejonie Niedźwiedzia nawet do 750 m n.p.m. oraz orne użytkowanie stoków górskich. Wskaźniki zalesienia są najniższe z trzech rozpatrywanych pasm karpackich i kształtują się w granicach 35 - 44 % powierzchni. Zwarte kompleksy leśne, występują tylko w wyższych partiach Gorców i pojedynczych gór Beskidu Wyspowego /Luboń Wielki, Szczebel, Lubogoszcz, Śnieżnica, Ćwilin/. Granica rolno-leśna jest bardzo poszarpana i zawyżona w stosunku do urozmaiconej rzeźby. Rabka należy do uzdrowisk, w których proporcje pomiędzy terenami zabudowanymi, a lasami i parkami są niewłaściwe. Zieleń wysoka /park zdrojowy w dzielnicy sanatoryjnej oraz fragmenty lasów na zboczach Poniczanki i Słonki/ zajmuje tylko 18,5 % obszaru uzdrowiskowego, a zabudowa - 10 %. Dalszy rozwój uzdrowiska przy obecnym niskim zalesieniu może spowodować dalsze pogorszenie warunków bioklimatycznych.

Niekorzystnie wylesiony jest również rejon miejscowości potencjalnie uzdrowiskowej jaką jest Poręba Wielka. Lasy tego pasma noszą piętno rabunkowej gospodarki z XIX i początków XX wieku oraz nadmiernych wyrębów ostatnich lat, co przejawia się w zniekształconej strukturze gatunkowej i wiekowej. Widoczne to jest w zawyżonym udziale drzewostanów świerkowych na naturalnych siedliskach bukowo-jodłowych, występowaniu monokultur świerkowych oraz niskim udziale drzewostanów starszych. W związku z tym obniżone są zdolności retencyjne, zdrowotne, estetyczne, ekologiczne lasów, czego przejawem jest katastrofalna gradacja owadzych szkodników w Gorcach.

Wody powierzchniowe są degradowane pod względem ilościowym i jakościowym. Charakterystyczny jest szybki odpływ wód opadowych i roztopowych, duże wahania wodostanów, obniżenie zdolności retencyjnych obszaru oraz przesuszenie pokryw stokowych. Obniżające się koryta rzek drenują zbiorniki wód podziemnych, powodując obniżanie zwierciadła wód gruntowych.

W paśmie tym, bardziej systematycznymi badaniami objęte są rzeki Raba, Mszanka oraz potoki Poniczanka, Słonka i Luboński. Są to badania prowadzone przez Samodzielną Pracownię Badań i Kontroli Środowiska w Nowym Sączu, w ramach stałej siatki pomiarowej, oraz przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, w miejscach zwyczajowo przeznaczonych na kąpieliska. Z badań tych wynika, że jakość wód powierzchniowych w ostatnich latach uległa znacznemu pogorszeniu, osiągając obecnie parametry znacznie odbiegające od obowiązujących w tym rejonie, a określonych na poziomie I klasy czystości. O tak znacznym zanieczyszczeniu wód decydują przede wszystkim zanieczyszczenia bakteriologiczne. I tak, rzeka Raba zanieczyszczona jest na odcinku położonym w omawianym paśmie w stopniu nie odpowiadającym żadnym normom, zaś rzeka Mszanka odpowiada III klasie czystości od Mszany do ujścia. Kąpieliska na potokach Poniczanka i Luboński okresowo również nie odpowiadają żadnym normom, zaś potok Luboński mieści się zaledwie w III klasie czystości. Taka ocena oczywiście dyskwalifikuje możliwość korzystania z tych kąpielisk.

Reasumując, skutkiem tak znacznego obniżenia jakości wód jest ograniczenie jej dyspozycyjności w szczególności w zakresie wykorzystania jej do celów pitnych i rekreacyjnych.

Przewaga zanieczyszczeń bakteriologicznych sugeruje, iż głównym źródłem zanieczyszczeń są ścieki bytowe. Wynika to z nieuporządkowanej w tym rejonie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami. Brak stosownych systemów i urządzeń ochrony wód, bądź ich niedostateczna przepustowość i sprawność sprawia, że zwłaszcza w sezonie turystycznym, gdy liczba ludności przebywająca w tym rejonie wzrasta, rośnie również znacznie ładunek zanieczyszczeń bytowych wprowadzanych do wód.

4. Ocena zbiorcza środowiska

a/ Przyczyny degradacji

Wśród przyczyn postępującej degradacji środowiska przyrodniczego, na czoło wysuwa się:

- nieracjonalne gospodarowanie na stokach w przeszłości i obecnie, a w efekcie ukształtowanie niewłaściwych proporcji pomiędzy lasami a użytkami zielonymi i gruntami ornymi,
- prawie całkowite wylesienie pogórskiej części obszaru, a w szczególności zlewni Poniczanki, Słonki, Olszówki, Porębianki, Mszanki, Łętówki, Łostówki i Słomki - małych rzek beskidzkich, które kształtują reżim hydrologiczny Raby,

- zniszczenie obudowy biologicznej rzek i potoków,
- gęsta sieć dróg polnych,
- brak zadrzewień śródpolnych na stokach,
- rabunkowa gospodarka w lasach przedkładająca cele produkcyjne nad ochronnymi,
- brak oczyszczalni w Mszanie Dolnej, kilkakrotnie przeciążona oczyszczalnią w Rabce,
- niedostateczny stopień skanalizowania miast,
- brak systemów i urządzeń ochrony wód na terenach wiejskich,
- zły stan techniczny i niska sprawność indywidualnych urządzeń służących utylizacji i gromadzeniu ścieków,
- niewłaściwa gospodarka odpadami,
- uciążliwy system grzewczy oparty na małych, źle wyposażonych w urządzenia odpylające źródłach ciepła, opalanych węglem,
- trakcja parowa PKP,
- nieprawidłowy system komunikacyjny, m.in. brak obwodnic, skutkiem czego cały ruch prowadzony jest przez centrum miast,
- lokalne warunki topograficzno-klimatyczne sprzyjające koncentracji zanieczyszczeń lokalnych i aktywizujące te zanieczyszczenia /inwersje, słabe przewietrzanie, skłonności do mgieł/.

b/ Działania w zakresie poprawy stanu środowiska

- dostosowanie użytkowania stoków do warunków naturalnych z preferencją dla lasów i zadrzewień oraz użytków zielonych, a ograniczenia pól ornych i upraw okopowych,
- ochrona gleb szkieletowych przed zainwestowaniem, a pokryw koluwalnych przed drenowaniem i maksymalne ich zalesianie,
- znaczne zwiększenie powierzchni leśnych, przywrócenie i utrzymanie zróżnicowanych gatunkowo i wiekowo zespołów leśnych dostosowanych do warunków siedliskowych o wysokich wartościach przyrodniczych, retencyjnych i rekreacyjnych,
- powiększenie terenów zieleni wysokiej w strefie uzdrowiskowej "A" w Rabce dla poprawy warunków bioklimatycznych,
- preferowanie funkcji ochronnych w lasach nad funkcjami gospodarczymi,
- rekonstrukcja i ochrona obudowy biologicznej rzek i potoków, ograniczenie regulacji potoków metodami technicznymi i betonowania koryt rzecznych,
- ograniczanie rozwoju osadnictwa na stokach,
- ograniczanie rozbudowy sieci dróg polnych i leśnych,
- ograniczanie ujmowania źródeł dla zaopatrzenia w wodę pitną,
- rozbudowa oczyszczalni w Rabce i ukończenie budowy oczyszczalni w Mszanie Dolnej,
- rozbudowa w Rabce i Mszanie Dolnej sieci kanalizacyjnej w stopniu zabezpieczającym odbiór możliwie największej ilości ścieków z miasta,

- budowa systemów utylizacji ścieków na terenach wiejskich,
- poprawa stanu technicznego indywidualnych urządzeń do gromadzenia i unieszkodliwiania ścieków i odpadów /zwłaszcza gospodarstw o profilu hodowlanym/,
- porządkowanie gospodarki odpadami,
- zmiana czynnika grzewczego na gaz,
- elektryfikacja linii kolejowej,
- doskonalenie systemu komunikacyjnego m.in. przez realizację obwodnic i dbałość o te elementy, które mają wpływ na klimat akustyczny /jakość dróg itp./.

II. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE - CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Analizowane pasmo obejmuje obszar administracyjny następujących jednostek:

- miasto Rabka,
- gmina Rabka - z wsiami Rdzawka, Ponice, Chabówka,
- gmina Niedźwiedź - z wsiami Niedźwiedź, Poręba Wielka, Konina, Podobin,
- miasto Mszana Dolna,
- gmina Mszana Dolna - z wsiami Mszana Górna, Łostówka, Łętowe, Lubomierz, Kasina Wielka, Kasina Mała, Glisne, Raba Niżna, Olszówka.

Powierzchnia całego terenu wynosi $340,4 \text{ km}^2$, z czego 18,7 % stanowią tereny miejskie, a 81,3 % - tereny wiejskie. Teren

ten zamieszkuje 42 tys. mieszkańców stałych, z czego 46,3 % stanowi ludność miejska, a 53,7 % - ludność wiejska.

Gęstość zaludnienia brutto ogółem wynosi 123,6 os./km², w tym na terenach miejskich - 306,0 os./km², a na terenach wiejskich 81,6 os./km². Natomiast gęstość zaludnienia netto - 226,7 os./km² i odpowiednio 507,6 oraz 153,4.

2. Najważniejszym ośrodkiem w całym paśmie jest miasto Rabka - 13,7 tys. mieszkańców stałych, będące największym krajowym ośrodkiem lecznictwa dziecięcego. Funkcja ta rzutuje na funkcjonowanie i propozycje zagospodarowania całego pasma. Projektowana wielkość 5500 łóżek sanatoryjnych /z tego 1500 dla dorosłych/ narzuca konieczność obsługi kuracjuszy i rozwoju infrastruktury społecznej oraz technicznej. Równocześnie wymaga eliminacji obiektów uciążliwych i zbędnych dla funkcjonowania uzdrowiska. Propozycje takie są zawarte w MPO miasta Rabka, jednak nie są całkowicie realizowane, np. likwidacja ośrodka obsługi rolnictwa.

3. Drugim w kolejności ośrodkiem miejskim, położonym w analizowanym paśmie, jest miasto Mszana Dolna - 5,8 tys. mieszkańców stałych. Obowiązujący MPO zagospodarowania przestrzennego ustala jako główną funkcję wypoczynek oraz obsługę ruchu rekreacyjnego całego pasma. Jednak wyposażenie miasta w usługi oraz struktura zatrudnienia świadczą o funkcji przemysłowo-usługowej. Miasto posiada znakomite warunki dla rozwoju funkcji wypoczynkowo-turystycznych, a głównie wypoczynku świątecznego dla aglomeracji Krakowa.

4. Obydwa miasta - Rabka i Mszana Dolna, wykształciły własne mikroregiony gospodarcze, związane z obsługą ludności stałej, również zamieszkałej w sąsiedztwie, ludności sezonowej oraz obsługi rolnictwa. Mszana pełni funkcję ośrodka obsługi dla całego pasma rekreacyjnego Rabka - Poręba Wielka - Lubomierz - Szczawa. Takie funkcje zostały przyjęte również w planie ogólnym.

5. Istniejące bardzo wysokie zatrudnienie w rolnictwie - 54 osoby/100 ha użytków rolnych - świadczy o ukrytych nadwyżkach siły roboczej. Przy stworzeniu warunków - rozwój całej sfery obsługi lecznictwa, wypoczynku i turystyki - ludność ta mogłaby znaleźć zatrudnienie, właśnie w sektorze III.

Zmiana struktury zatrudnienia nie wpłynęłaby ujemnie na rozwój rolnictwa, nie naruszy to zasobów niezbędnych dla obsługi gospodarstw rolnych, jako funkcji dominującej na wsiach, czy podporządkowanej w uzdrowisku i miejscowościach wypoczynkowych.

Zatrudnienie ogółem w stanie istniejącym wynosi 21 459 os - 100%

w tym:	Sektor I	- 8 943 os. - 41,7 %
	Sektor II	- 1934 os. - 9,0 %
	Sektor III	- 10 582 os. - 49,3 %
w tym:	usługi	- 8 177 os. - 38,1 %
	LWT	- 2 405 os. - 11,2 %

6. Na pozostałych obszarach pasma funkcją główną jest rolnictwo, z lokalnie dominującym wypoczynkiem i turystyką. Rekreacja rozwija się we wsiach Poręba Wielka i Lubomierz.

7. Zasoby mieszkaniowe w analizowanym paśmie wynoszą 10086 mieszkańców, w tym na terenach miejskich 53,8 %, a na wiejskich - 46,2 %. Mieszkalnictwo koncentruje się głównie na terenach miejskich w formie budownictwa wielorodzinnego stanowiącego 23,5 % oraz jednorodzinnego i zagrodowego stanowiącego 76,5 %.

Wskaźnik określający zagęszczenie - os./izbę dla całego pasma wynosi 1,25, dla terenów miejskich 1,02 os./izbę, a dla terenów wiejskich 1,41 os./izbę. Powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na osobę w paśmie wynosi średnio 14,2 m². Wskaźniki te świadczą o niezaspokojeniu potrzeb dla ludności stałej, a tym bardziej dla czasowo- przebywającej.

W planach zakłada się dojście do wskaźnika 1,0 osób/izbę, a nawet 0,8 osób/izbę.

W związku z tym, że obecnie rozwój rekreacji możliwy jest na bazie kwater prywatnych, mieszkalnictwo w stanie istniejącym potrzeb tych nie zaspokaja. Pomimo złych warunków mieszkaniowych, kwatery prywatne obecnie stanowią 57,9 % całej bazy turystyczno-wypoczynkowej.

8. Usługi koncentrują się również w dwu miastach Rabka i Mszana Dolna. Ogółem w paśmie znajduje się 48 zakładów gastronomicznych o łącznej liczbie miejsc 2424. Na jedno miejsce konsumenckie przypada aż 25 osób. W zakresie handlu występują 432 placówki. Liczba ludności przypadająca na 1 punkt wynosi 213 osób. Z zakresu kultury występują w całym paśmie tylko dwa kina, w których liczba ludności miejskiej na 1 miejsce wynosi 33 osoby. Pozostałe działy usług w zakresie obsługi ludności stałej oraz czasowo przebywającej wykazują również ogromne braki. Należy zaznaczyć, że dostępność do usług jest ograniczona, zwłaszcza na terenach wiejskich.

Plan regionalny, uwzględniając ten stan, proponuje w II wariantcie rozwoju sieci osadniczej zdecydowaną poprawę obsługi ludności we wsiach i rozwój usług podstawowych związanych z funkcjami LWT, poprzez stopniowe zagęszczanie ośrodków usług lokalnych i podstawowych.

9. Przemysł występuje w formie niewielkich zakładów przemysłowych, w większości nieuciążliwych, w Mszanie Dolnej i Rabce oraz Porębie Wielkiej.

Rozwój Mszany, jako miejscowości turystyczno-wypoczynkowej, wymaga eliminacji uciążliwych technologii, np. Meblomet czy INCO, jednak nie leży to w kompetencjach planów zagospodarowania przestrzennego. Problem ten ujęty jest w planach jako ustalenie postulowane.

Natomiast MPO Rabki przewiduje eliminację wszystkich urządzeń składowych, magazynowych i produkcyjnych, z wyjątkiem rozlewni wód gazowych, masarni i piekarni, jako zakładów uciążliwych dla uzdrowiska.

W Porębie Wielkiej istniejący zakład przemysłu drzewnego nie stwarza istotnych zagrożeń, pod warunkiem, że nie będzie zwiększona produkcja i zmieniony jej profil.

W założeniach do planu nie dopuszcza się rozwoju przemysłu oraz form działalności gospodarczej kolidujących z podstawowymi zasadami ochrony środowiska. Dopuszcza się rozwój rzemiosła i drobnego przemysłu przetwórczego o nieuciążliwych technologiach, niekolidującego z głównymi funkcjami gminy.

10. W gminie Niedźwiedź strefa dominującej funkcji rolnictwa obejmuje północną i centralną część gminy, o charakterze pogórskim. W strefie tej zakłada się rozwój funkcji rolniczej jako dominującej, o kierunku hodowlano-uprawnym, w oparciu o zwiększoną powierzchnię użytków zielonych i upraw pastewnych na bazie indywidualnych gospodarstw rolnych. Wyklucza się lokalizację dużych ferm hodowlanych.

Dla miasta Mszana Dolna funkcja podporządkowana, to rolnictwo o charakterze endogenicznym, rozwijana jako rolnictwo górskie indywidualne o kierunku hodowlano-uprawowym.

Dla gminy utrzymuje się zasadę gospodarki rolnej indywidualnej. Preferuje się kierunki produkcji zwierzęcej - z produkcją mleka, żywca wołowego oraz wełny z warunkiem dostosowania produkcji roślinnej do potrzeb bazy paszowej. Wykluczono możliwość lokalizowania przemysłowych ferm tuczu trzody chlewnej. Przewiduje się również uprawę warzyw, sadów i roślin zbożowych na terenach najbardziej dla tego celu przydatnych.

Główna funkcja Rabki - lecznictwo, powoduje konieczność przeniesienia funkcji rolniczej na dalsze miejsca i podporządkowanie jej funkcji głównej. Z tego powodu istnieje konieczność przeniesienia usług rolniczych poza obszar uzdrowiska oraz zmniejszenie ludności rolniczej. W gminie w produkcji rolniczej powinien być nadal utrzymany kierunek hodowlany i wprowadzone ogrodnictwo przy pewnej korekcie struktury zasiewów w kierunku zmniejszenia powierzchni zbóż, a zwiększenia powierzchni upraw paszowych. Umożliwi to wzrost obsady inwentarza żywego, głównie bydła. Pod względem produkcji rolniczej, rejon ten ma kierunek hodowlano-ogrodniczy.

III. WIELKOŚĆ I ROZMIESZCZENIE FUNKCJI

1. Charakterystyka ogólna

	! pow. w ! ! km ² !	! pasanci !	! ludność ! ! stała !	! baza ! ! pobytowa !	! kuracju- ! ! sze !	! wczasow- ! ! icze !	! turyści !
Rabka - miasto	! 36,6 !	! 4500 !	! 13689 !	! 5520 !	! 2400 !	! 1440 !	! 1680 !
Rabka - gmina	! 32,4 !	! 650 !	! 3968 !	! 350 !	! - !	! 278 !	! 70 !
Mszana - miasto	! 27,1 !	! 2500 !	! 5804 !	! 750 !	! - !	! 362 !	! 288 !
Mszana - gmina	! 169,8 !	! 1330 !	! 13490 !	! 667 !	! - !	! 476 !	! 191 !
Niedźwiedź -	! !	! !	! !	! !	! !	! !	! !
gmina	! 74,5 !	! 600 !	! 5107 !	! 890 !	! - !	! 838 !	! 52 !
	! 340,4 !	! 9580 !	! 42058 !	! 8177 !	! 2400 !	! 3394 !	! 2281 !

Baza pobytowa ogółem - 8 177 miejsc - 100 %

w tym:

- kuracjusze - 2 400 " - 29,4 %

- wczasowicze - 3 394 " - 41,5 %

- turyści - 2 281 " - 29,1 %

Ludność czasowo-przebywająca ogółem - 17 757 osób

w tym pasanci ogółem - 9 580 osób

Ludność czasowo-przebywająca stanowi 42,2 % w stosunku do liczby mieszkańców stałych.

Baza turystyczna - obiekty i miejsca noclegowe - stan istniejący

Wyszczególnienie	Razem		Hotele		Motele		Pensjonaty		Domy wy-ciecz-kowe		Schro-niska		Pokoje goś-cinne		Pokoje gościn-ne pry-watne		Kem-pingi		Pola biwa-kowe		Schro-niska mło-dzieżowe		Inne obiekty wykorzyst-dla tu-rystów	
	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca	obiekty	miejsca
1. Rabka - miasto	8	1682	1	30	-	-	-	-	1	36	1	10	1	18	3	1538	-	-	1	50	-	-	-	-
2. Rabka - gmina	3	71	-	-	-	-	-	-	-	-	1	24	-	-	2	47	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Mszana D.-miasto	4	194	-	-	1	51	-	-	1	66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	55	1	22
4. Mszana D.-gmina	3	136	-	-	-	-	-	-	-	-	1	96	-	-	-	-	-	-	-	-	2	40	-	-
5. Niedźwiedź-gmina	2	52	-	-	-	-	1	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	22	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
!	!	2135	!	30	!	51	!	30	!	102	!	130	!	18	!	1585	!	-	!	50	!	118	!	22

[illegible]

Lecznictwo uzdrowiskowe

Baza lecznictwa uzdrowiskowego stanowi zaledwie 29,4 % ogółu bazy LWT. Zaznaczają się pewne nieprawidłowości związane z pełnioną funkcją. Najlepszym tego przykładem jest uzdrowisko Rabka, w którym 202 miejsca w obiektach lecznictwa uzdrowiskowego zostały przeznaczone na potrzeby wczasów i turystyki.

Zatrudnienie w lecznictwie uzdrowiskowym charakteryzuje się stosunkowo niskim wskaźnikiem wynoszącym ok. 0,87 zatrudnionego na 1 łóżko. Z uwagi na prowadzenie lecznictwa dla dzieci, wskaźnik ten powinien wynosić minimum 1,0.

Plan regionalny oraz założenia do planu Gminy Niedźwiedź przewidują, że Poręba Wielka może być rozwijana wyłącznie jako miejscowość turystyczna o uzupełniającej funkcji wypoczynkowo-profilaktycznej.

Rekreacja

Wielkość bazy rekreacyjnej w całym paśmie wynosi ok. 5770 miejsc, co stanowi 70,6 % ogółu bazy LWT. Miejsca w kwaterach prywatnych stanowią 55,5 % bazy rekreacyjnej. Zatrudnienie stanowi 13,1 % zatrudnionych w bazie LWT. Wskaźnik zatrudnienia na 1 miejsce wczasowo-turystyczne wynosi 0,06 osoby.

Oprócz kwater prywatnych, baza rekreacyjna dysponuje hotelem w Rabce, motelem w Mszanie Dolnej, schroniskami o łącznej liczbie miejsc noclegowych 247, domami wycieczkowymi oraz ośrodkami wczasowymi o 847 miejscach. Na terenie całego pasma znajduje się tylko jedno pole biwakowe, brak jest natomiast kempingów turystycznych oraz obiektów noclegowych przeznaczonych wyłącznie do wypoczynku sobotnio-niedzielnego.

Obowiązujący MPO dla miasta Rabki ustala wielkość bazy LWT w okresie perspektywicznym następująco:

- baza sanatoryjna	-	5 500
w tym: dla dzieci i młodzieży	-	4 000
dla dorosłych	-	500
domy lecznicze i profilakt.	-	1 000
- bazy wypoczynkowa	-	2 200
- baza turystyczna	-	800
- kwatery prywatne	-	5 000
- kolonie	-	500
- kempingi i obozy	-	500
- domki letniskowe	-	500

Ilość użytkowników ustalono na ok. 35 000 osób.

- łącznie miejsc noclegowych	-	15 000
- ludność stała	-	15 000
- pasanci	-	15 000

Dla gminy Rabka MPO ustala wielkość bazy LWT na 2 500 miejsc, w tym:

- kwatery prywatne	-	1 600 miejsc
- domy lecznicze /profilaktyczne/	-	100 "
- obiekty turystyczne	-	100 "
- domki letnie	-	150 "
- kolonie	-	400 "
- obozy	-	150 "

Ilość użytkowników ustalono na 8 000 osób, w tym:

- mieszkańcy stali	-	5 500 osób
- baza noclegowa - ludność sezonow.-	-	2 500 "

Dla miasta Mszana Dolna obowiązujący MPO ustala wielkość bazy w okresie perspektywicznym na 1 600 miejsc, w tym:

- wypoczynek	-	837 miejsc
- turystyka	-	763 "
w tym: turystyka zorganizowana	-	328

hotele, motele, schroniska,
domy wycieczkowo, pola namiotowe

kwatery na cele turystyczne	435
kolonie letnie i zimowiska	200

Dla gminy Mszana Dolna obowiązujący plan ustala wielkość bazy noclegowej na 1 380 miejsc, w tym całoroczne 502 miejsca, a sezonowa 878 miejsc.

Cały obszar gminy posiada dogodne warunki dla rozwoju funkcji wypoczynku sezonowego oraz turystyki. Baza noclegowa głównie koncentruje się we wsi Lubomierz, Kasinka Mała, Kasina Wielka. W pozostałych wsiach występuje w formie indywidualnego budownictwa letniskowego oraz w formie kwater prywatnych.

W zatwierdzonych założeniach do planu gminy Niedźwiedź ustala się jako główną funkcję gminy - rekreację. Przyjmuje się, że funkcją uzupełniającą będzie rolnictwo lokalnie dominujące oraz mieszkalnictwo. Zakładane formy rekreacji to:

- wypoczynek pobytowy zdrowotny wyłącznie jako profilaktyka dziecięca, na bazie istniejących zasobów wód mineralnych - termalnych,
- wypoczynek pobytowy indywidualny i zorganizowany na bazie istniejącego zainwestowania,
- narciarstwo turystyczne i zjazdowe,
- wypoczynek świąteczny i turystyka piesza.

Podstawowym czynnikiem delimitującym rozwój głównej funkcji gminy jest chłonność terenu wynikająca z uwarunkowań przyrodniczych i możliwości zaopatrzenia w wodę, którą określa się na około 10 - 11 tys. użytkowników.

Nie dopuszcza się dalszego rozwoju indywidualnego budownictwa letniskowego oraz adaptacji istniejących obiektów mieszkalnych i gospodarczych na cele rekreacyjne.

Ocena

Z przedstawionej charakterystyki wypływają następujące wnioski:

- a/ bardzo duże potrzeby w zakresie mieszkalnictwa, co również warunkuje rozwój wypoczynku i turystyki oraz profilaktyki. W obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej przez najbliższy okres należy spodziewać się przyrostu miejsc rekreacyjnych, wyłącznie na bazie kwater prywatnych,
- b/ niewystarczająca liczba oraz jakość obiektów infrastruktury społecznej, nie zapewniająca prawidłowych warunków życia ludności stałej, a tym samym dobrych dla ludności czasowej,
- c/ brak obiektów i urządzeń związanych z obsługą funkcji LWT, ograniczający i utrudniający ich prawidłowy rozwój,
- d/ zdominowanie funkcji lecznictwa uzdrowiskowego w Rabce przez pozostałe formy rekreacji, w tym występowanie uciążliwych form turystyki,
- e/ nieprawidłowa struktura zatrudnienia, niezapewniająca właściwej obsługi funkcji LWT.

IV. POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

1. Wewnątrz pasm

a/ Powiązania drogowe

Przez obszar pasma przebiegają drogi krajowe o funkcji międzyregionalnej:

- droga Nr 7 Kraków - Lubień - Rabka - Chyżne - Granica Państwa
- droga Nr 95 /Kraków/ Rabka - Nowy Targ
- droga Nr 98 Wadowice - Jordanów - Rabka - Nowy Sącz.

Drogi krajowe o funkcji regionalnej:

- droga Nr 958 Chabówka - Czarny Dunajec
- droga Nr 963 Dobczyce - Kasina Wielka
- droga Nr 968 Lubień - Mszana Dolna - Kamienica - Zabrzeż.

Uzupełnienie układu dróg krajowych stanowią drogi wojewódzkie Rabka - Ponice, Raba Niżna - Olszówka, Mszana Dolna - Niedźwiedź - Poręba Wielka /Konina/, Kasinka Mała - Kasina Wielka, Łętowe - Jurków, Łostówka - Wilczyska, Mszana Dolna - Tenczyn.

Poza drogą Nr 95, pozostałe nie są przeciążone ruchem samochodowym, niemniej jednak zaznacza się niedrożność tych

dróg na odcinkach przebiegających przez centra miast Rabka i Mszana Dolna. Istniejący układ drogowy zapewnia dobre powiązania na kierunku Rabka - Mszana Dolna, dając możliwości wyboru trasy podróży z kierunku północnego, natomiast miejscowości leżące na południe od drogi Nr 98 obsługiwane są sięgaczami, dlatego nie ma bezpośredniego powiązania Rabki z Porębą Wielką i Niedźwiedziem.

Komunikacja zbiorowa obsługiwana jest przez PKS, o największej częstotliwości kursów na trasie Kraków - Nowy Targ, średniej na pozostałych drogach krajowych i zupełnie niskiej na drogach sięgaczowych /3 - 4 kursy na dobę w dni robocze/. Dworce autobusowe zlokalizowane są w Rabce i Mszańce Dolnej, w innych miejscowościach - przystanki autobusowe. Istniejące dworce są za małe, a dojazd do nich jest utrudniony.

b/ Powiązania kolejowe

Przez pasmo przebiega linia kolejowa II-go rzędu, w układzie krajowym Chabówka - Nowy Sącz niezelektryfikowana i linia Chabówka-Zakopane zelektryfikowana oraz Chabówka - Sucha zelektryfikowana. Dworce kolejowe znajdują się w Chabówce, Rabce i Mszańce Dolnej, w pozostałych miejscowościach przystanki kolejowe.

Częstotliwość kursów pociągów osobowych wynosi na linii Chabówka - Nowy Sącz 11/dobę w jednym kierunku, a na linii Chabówka - Zakopane około 20/dobę w jednym kierunku. Linie kolejowe zapewniają dobre powiązania na kierunku Rabka - Mszana Dolna, nie obsługują południowej części pasma.

2. Powiązania komunikacyjne z krajem

a/ Powiązania drogowe

Powiązania obszaru pasma Rabka - Mszana Dolna - Poręba Wielka z krajem zapewniają:

- droga Nr 7 i droga Nr 95 - powiązanie z Krakowem, centralną częścią Polski i powiązanie międzynarodowe z Czechosłowacją,
- droga Nr 98 - powiązanie z Śląskiem, zachodnią częścią Polski, w drugim kierunku ze wschodnią częścią Polski /Rzeszów, Bieszczady/.

Istniejąca komunikacja autobusowa prowadzi bezpośrednie kursy do Krakowa, Warszawy, Lublina, ułatwiając przyjazd do obszaru. Wyjazd ograniczony z uwagi na część kursów przelotowych.

b/ Powiązania kolejowe

Powiązania obszaru z krajem umożliwia linia Chabówka - Sucha poprzez połączenie do Krakowa i dalej z centrum Polski oraz poprzez połączenie z Bielskiem na Śląsk i z zachodnią częścią Polski. Bezpośrednie połączenia kolejowe są z Warszawą.

3. Ocena stanu istniejącego

Istniejący układ drogowy wspomagany układem kolejowym zapewnia dobrą dostępność pasma mieszkańcom kraju i dużych aglomeracji, z których najlepsze powiązania posiada Kraków. Z miejscowości położonych w rozpatrywanym obszarze, najlepsze połączenia komunikacyjne posiada Rabka, stosunkowo dobre Mszana Dolna, natomiast zupełnie słabe południowa część pasma. Również w obrębie pasma, obszary południowe są trudniej dostępne komunikacyjnie. Mimo drożności układu - zachodzi potrzeba jego modernizacji, zwłaszcza w obrębie obszarów silnie zainwestowanych /obwodnica Mszany Dolnej, modernizacja układu w Rabce/.

Istniejący układ komunikacyjny w obecnej formie niesie ujemne skutki dla uzdrowiska Rabka poprzez wprowadzenie ruchu samochodowego w części strefy uzdrowiskowej "A",

niezelektryfikowaną linię PKP i dworzec przeładunkowo-towarowy w Chabówce. Propozycje poprawy w tym zakresie są ujęte w opracowaniach planistycznych dla tego obszaru.

Mimo dużej dostępności komunikacyjnej, dużej ilości kursów PKS i PKP, występują sezonowe trudności w dojazdach do rozpatrywanego rejonu związane z nakładającym się ruchem w kierunku Zakopanego. Istnieje możliwość poprawy powiązań komunikacyjnych w południowej części pasma, poprzez budowę nowej drogi o funkcji lokalnej z Rabki do Poręby Wielkiej. Nowej lokalizacji wymaga dworzec autobusowy w Rabce i Mszanie Dolnej.

Zamierzenia takie i rozwiązania przewidziane są w zatwierdzonych planach /Rabka, Mszana Dolna/ oraz w planach opracowywanych /Niedźwiedź/.

4. Wnioski

- a/ Rejon pasma Rabka - Mszana Dolna - Niedźwiedź - Poręba nie wymaga zasadniczych zmian układu komunikacyjnego.
- b/ Działania inwestycyjne winny iść w zakresie zmniejszenia uciążliwości komunikacyjnej na środowisko, tj. w kierunku elektryfikacji linii kolejowej Chabówka - Nowy Sącz, modernizacji stacji rozrządowo-przeładunkowej

w Chabówce, usprawnienia układu wewnętrznego komunikacji drogowej w Rabce zmierzające do odsunięcia ruchu od strefy uzdrowiskowej "A".

c/ Poprawa dostępności komunikacyjnej południowej części pasma jest możliwa poprzez realizację nowej drogi oraz zwiększenie częstotliwości kursów autobusowych.

IV. P A S M O

KROŚCIENKO - SZCZAWNICA

I. Charakterystyka stanu środowiska pod kątem zagrożeń dla rozwoju funkcji rekreacyjnych

1. Ocena warunków klimatycznych
2. Ocena warunków geologicznych
3. Ocena pozostałych elementów środowiska
4. Ocena zbiorcza środowiska

II. Zagospodarowanie przestrzenne - charakterystyka stanu istniejącego, uwzględniająca podstawowe funkcje gospodarcze

III. Wielkość i rozmieszczenie funkcji wraz z oceną lecznictwa uzdrowiskowego, wypoczynku i turystyki

IV. Powiązania komunikacyjne

1. Wewnątrz pasm
2. Powiązania komunikacyjne z krajem
3. Ocena stanu istniejącego

I. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA POD KĄTEM ZAGROŻENIA DLA ROZWOJU FUNKCJI REKREACYJNYCH

1. Ocena warunków klimatycznych

Pasma Szczawnica - Krościenko odznacza się zróżnicowanymi przestrzennie warunkami bioklimatycznymi, w nawiązaniu do urozmaiconej rzeźby. Jest to ogólnie klimat górski o umiarkowanej intensywności bodźców klimatycznych. Z racji położenia centrum uzdrowskiego na zboczach dosłonecznych, zaliczane jest do uzdrowisk zboczowych o przewadze korzystnych - z bioklimatycznego punktu widzenia - warunków. Wyżej położone partie uzdrowiska mają korzystniejsze warunki dla klimatoterapii. Dolne partie zboczy upodabniają się klimatycznie do strefy dennej dolin, o przewadze warunków niekorzystnych.

W związku z położeniem na zboczach, mniejsze niż w dolinach są tu kontrasty termiczne i większe odczucie komfortu termicznego /Szczawnica 46 % dni w roku/. Niekorzystne pod względem bioklimatycznym zjawiska, jak parność, cisze, silne wiatry czy poranne mgły, występują często, ale są krótkotrwałe. Obszar odznacza się korzystnymi warunkami nasłonecznienia. Pogoda słoneczna przeplata się z krótkimi, 1 i 2-dniowymi okresami pochmurnymi. Okresem najkorzystniejszym dla klimatoterapii jest półrocze letnie, od kwietnia do października.

Rejon ten specjalizuje się w leczeniu chorób dróg oddechowych i alergicznych z astmą oskrzelową na czele. Niepokoi zatem fakt, iż walory bioklimatyczne obniżane są znacznym zanieczyszczeniem powietrza. W samej Szczawnicy /w latach 1976 i 1977, 1986/ stwierdzono 5,8-krotne przekroczenie NDS pyłu zawieszonego i 9,1 - 11,4-krotne SO_2 . Chociaż nie prowadzi się w ostatnich latach badań w tym rejonie, nie wydaje się żeby sytuacja w tym zakresie mogła ulec poprawie.

Na zły stan higieniczny powietrza w tym paśmie uzdrowiskowo-rekreacyjnym, podobnie jak w dwóch pozostałych, wpływa zły system grzewczy oparty na małych źródłach ciepła /paleniska domowe/ opalanych paliwem złej jakości, o niskich emitorach, bez urządzeń odpylających - co w warunkach kotlin, dolin ze skłonnościami do inwersji sprawia, że wszystkie te zanieczyszczenia kumulowane są w warstwie przyziemnej. Mniejszy, jakkolwiek nie bez znaczenia, jest udział zanieczyszczeń komunikacyjnych tak ruchu kołowego, jak i trakcji parowej PKP. Skąpy zakres badań /zwłaszcza brak badań zanieczyszczeń przemysłowych/ uniemożliwia ocenę wpływu zanieczyszczeń z aglomeracji uprzemysłowionych. Niemniej jednak należy się spodziewać i tego rodzaju zanieczyszczeń.

2. Ocena warunków geologicznych

Szczawnica należy do uzdrowisk, w których bilans wód leczniczych jest zamknięty. Wody wykorzystywane są dla inhalacji, kuracji pitnych, kąpielí i butelkowania. Wykorzystanie wód jest prawidłowe.

Podstawą istnienia uzdrowiska są szczawy w dolinie Szczawnego Potoku i na stokach Bryjarki o korzystnie zróżnicowanym składzie chemicznym. Wody mineralne eksploatowane są za pośrednictwem samoczynnych wypływów /źródła/ i odwiertów, występujących pojedynczo lub w niewielkich, odrębnych skupiskach. Nie ma możliwości podłączenia ich do głównego źródła. Mogą się stać w przyszłości węzłami balneologicznymi, pod warunkiem powiększenia w nich bazy surowcowej za pomocą wierceń /Krościenko, Skotnicki Potok/ i rekonstrukcji niektórych źródeł z uwagi na zły stan techniczny /Stefan I i Józefina/. Wymaga to znacznych kosztów i budowy nowych obiektów uzdrowiskowych, w związku z tym jest to realne w odległej przyszłości. Istnieje natomiast pewna rezerwa wód dla rozlewni.

3. Ocena pozostałych elementów środowiska

Rozwój funkcji uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystycznych zagrożony jest postępującą degradacją środowiska przyrodniczego jako całości, jak również poszczególnych jego

komponentów. Z uwagi na znaczne wylesienie zboczy i stoków do wysokości przekraczającej 200 m nad poziom dolin oraz rozczłonkowanie zwartych kompleksów leśnych, rzeźba obszaru jest intensywnie modelowana przez osuwiska, erozje oraz spełzywanie i spłukiwanie, co jest przyczyną degradacji rzeźby i niszczenia pokryw glebowych. Rzeźba i krajobraz jest ponadto degradowana dość licznymi w przeszłości i zakładanymi w nowych miejscach wyrobiskami eksploatacji surowców skalnych /Szlachtowa, Jarmuła, grzbiet Krzynianki/.

Obniżanie naturalnych walorów widokowo-krajobrazowych postępuje również wraz z dewastacją lasów. Zasoby wód powierzchniowych ulegają zmniejszeniu wskutek nasilenia odpływu i zmniejszenia zdolności retencyjnych obszarów górskich. Postępuje widoczne obniżenie poziomu wody w rzekach i związane z tym drenowanie wód gruntowych, przejawiające się między innymi w przesuszeniu pokryw stokowych. Znaczne są wahania stanów wody w rzekach i potokach oraz duże jest zagrożenie powodziowe. Stało się to przyczyną regulacji i obetonowania koryta Grajcarka w intensywnie zabudowanej części Szczawnicy.

Zmniejszenie zasobów wód jest pochodną ogólnej degradacji środowiska oraz nieracjonalnej w nim gospodarki, na którą składa się wylesienie dolnych partii stoków, a także

części grzbietów, gęsta sieć dróg polnych, znaczne powierzchnie gruntów ornych - zwłaszcza w Krościenku, Jaworkach i Białej Wodzie, częściowe zniszczenie obudowy biologicznej potoków. Niezadowalający jest stan czystości wód.

W paśmie tym systematycznie badane są wody rzeki Dunajec, która na interesującym nas odcinku pod względem chemicznym odpowiada II klasie czystości, ze względu na bakteriologię nie odpowiada normom - zatem w ocenie ogólnej nie odpowiada żadnym normom. Niepokoi fakt, iż małe ciekі również zanieczyszczane są ponadnormatywnie, o czym świadczą wyrywkowe badania pot. Grajcarek w miejscu zwyczajowo przeznaczonym na kąpieliska.

Najwyższy poziom zanieczyszczenia rejestruje się w grupie zanieczyszczeń bakteriologicznych. Świadczy to, iż tutaj również głównym źródłem skażenia są ścieki bytowe. Dzieje się tak wskutek nieuporządkowanej gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami. Szczawnica i Krościenko nie posiadają grupowej oczyszczalni ścieków. Spory bagaż zanieczyszczeń spływa do wód z terenów wiejskich, wskutek niewłaściwego sposobu unieszkodliwiania ścieków z budynków mieszkalnych i gospodarstw o profilu hodowlanym.

Mimo 50 %-ego udziału lasów w ogólnej powierzchni pasma zalesienie nie jest wystarczające. Wysoki wskaźnik zalesienia wynika ze znacznej powierzchni lasów w górnej partii grzbietu Dzwonkówka - Prehyba - Radziejowa, gdzie występuje zwarta pokrywa leśna, począwszy od wysokości 800 - 850 m n.p.m. Niższe partie tego pasma, stanowiące południowe zbocza doliny Grajcarka - od Krościenka przez Szczawnicę, Szlachtową, Jaworki, Czarną i Białą Wodę - są bardzo wylesione mimo znacznych nachyleń. Zniszczone są również lasy w obrębie pasma Małych Pienin, zwłaszcza w partii grzbietowej. Dotyczy to powierzchni lasów jak i ich składu gatunkowego i wiekowego.

W centrum uzdrowiska położonym w strefie "A" i "B" ochronny uzdrowiskowej sytuację poprawia tzw. dolny i górny park uzdrowiskowy z dobrze urządzonym starym drzewostanem, spełniający ważną rolę klimatyczną, retencyjną i ekologiczną. Lasy tego pasma w całości uznane za ochronne w strefie "A" i "B" tworzą gospodarstwo specjalistyczne, a w strefie uzdrowiskowej "C" prowadzona jest normalna gospodarka leśna, nastawiona na pozyskiwanie drewna. W wyższych położeniach dominują wartościowe zespoły zgodne z siedliskami z przewagą świerka, jodły i buka, niekiedy o dużej wartości przyrodniczej. W niższych położeniach lasy są niekorzystnie przekształcone, na ogół niezgodnie z siedliskami o obniżonych zdolnościach retencyjnych, wartości krajobrazowej i ekologicznej. Obecnie znajdują się w stadium

odbudowy. Dominuje olsza, brzoza i modrzew z nowymi, właściwymi zasadzeniami w spodzie.

4. Ocena zbiorcza środowiska

a/ Przyczyny degradacji

Przyczyną degradacji środowiska przyrodniczego jest:

- nieracjonalne gospodarowanie na stokach w przeszłości i obecnie. Jest to przede wszystkim znaczne wylesienie zlewni Grajcarka na stokach sięgających do wysokości 800 m npm, zarówno w części lewobrzeżnej, jak i prawobrzeżnej, a części źródłiskowej - nawet do 1000 m npm. Jest to pozostałość po intensywnym użytkowaniu rolniczym tych terenów przez ludność łemkowską, co jeszcze dalej jest podtrzymywane w rejonie Czarnej Wody, Białej Wody i Jaworek przez obecnie tu gospodarujących. Konsekwencją tego jest negatywnie oddziałująca na środowisko gęsta sieć dróg polnych i leśnych oraz obniżenie wartości lasów,
- brak oczyszczalni i kanalizacji w Szczawnicy i Krościenku,
- brak systemów i urządzeń ochrony wód na terenach wiejskich,
- zły stan techniczny urządzeń do gromadzenia i unieszkodliwiania ścieków ~~x~~ i odpadów półpłynnych,
- nieuporządkowana gospodarka odpadami,

- uciążliwy system grzewczy oparty na małych, rozproszonych źródłach ciepła, nie wyposażonych w urządzenia odpylające, opalanych węglem,
- brak obwodnic wskutek czego zachodzi konieczność prowadzenia całego ruchu przez centrum miasta,
- lokalne warunki topograficzne-klimatyczne sprzyjające koncentracji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

b/ Działania w zakresie poprawy stanu środowiska

- dostosowanie użytkowania stoków do warunków naturalnych z preferencją dla lasów i zadrzewień oraz użytków zielonych, a ograniczenia pól ornych i upraw okopowych,
- objęcie ochroną w ramach gospodarstwa specjalistycznego lasów w strefie uzdrowiskowej "C" i ograniczenie w tej części eksploatacji drewna,
- obniżenie granicy rolno-leśnej, zwłaszcza na stromych stokach i zalesienie zlewni w części źródłiskowej,
- rekonstrukcja i ochrona obudowy biologicznej potoków, ograniczenie regulacji potoków metodami technicznymi i betonowania koryt rzecznych,
- ograniczenie gęstości dróg polnych i leśnych,
- ograniczenie ujmowania wody ze źródeł dla zaopatrzenia w wodę pitną,
- realizacja oczyszczalni w Szczawnicy i Krościenku oraz pełne wyposażenie tych miast w systemy kanalizacyjne,
- uporządkowanie gospodarki odpadami,

- poprawa stanu technicznego urządzeń do gromadzenia i utylizacji ścieków,
- zmiana czynnika grzewczego na mniej uciążliwy,
- doskonalenie systemu komunikacyjnego.

II. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE - CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA STANU ISTNIEJĄCEGO

1. Analizowane pasmo obejmuje obszar administracyjny następujących jednostek:

- miasto Szczawnica,
- gmina Krościenko - z wsiami: Grywałd, Hałuszowa, Krośnica, Krościenko.

Powierzchnia całego obszaru wynosi $145,3 \text{ km}^2$, z czego 39,5 % stanowią tereny miejskie, a 60,5 % tereny wiejskie. Teren ten zamieszkuje ok. 12 tys. mieszkańców stałych, z czego 51,5 % stanowi ludność miejska, a 48,5 % ludność wiejska. Gęstość zaludnienia brutto ogółem wynosi $83,5 \text{ os./km}^2$, w tym na terenach wiejskich $102,5 \text{ os./km}^2$, a na terenach miejskich $71,1 \text{ os./km}^2$. Gęstość zaludnienia netto ogółem wynosi $167,3 \text{ os./km}^2$, na terenach wiejskich $232,5 \text{ os./km}^2$, a na terenach miejskich $131,6 \text{ os./km}^2$.

Na terenie pasma zatrudnionych jest około 5200 osób, w tym w sektorze I 30,3 %, w sektorze II 7,0 %, a w sektorze III 62,7 % gdzie usługi stanowią 37,2 %, a LWT - 25,5 %.

2. Najważniejszym ośrodkiem w całym paśmie jest miasto Szczawnica - 6,3 tys. mieszkańców stałych. Funkcją wiodącą Szczawnicy jest lecznictwo uzdrowiskowe. Jako ośrodek lecznictwa o znaczeniu krajowym /propozycje w założeniach do planu regionalnego/ wymaga specjalnej ochrony i eliminacji funkcji ubocznych, kolidujących z funkcją główną. Projektowana wielkość bazy sanatoryjnej wyniesi 2200 - 2500 łóżek.

Plan zakłada umiarkowany rozwój funkcji uzdrowiskowej z uwagi na m.in. brak terenów dla osadnictwa i wyczerpany bilans wód leczniczych, a rozwój turystyki ogranicza do turystyki kwalifikowanej. Wskazany jest niewielki wzrost ilościowy przy silnym rozwoju jakościowym i poprawa struktury funkcjonalno-przestrzennej. Oddzielenie w 1982 r. Szczawnicy od Krościenka spowodowało konieczność wyposażenia uzdrowiska w niezbędne urządzenia obsługi technicznej i gospodarczej oraz infrastruktury społecznej. Wyposażenie miasta w urządzenia usługowe jest niewystarczające. Konieczna jest rozbudowa urządzeń dla obsługi mieszkańców stałych, kuracjuszy i turystów.

3. Pozostałą część pasma stanowi gmina Krościenko - 5,9 tys. mieszkańców stałych. Krościenko, jako siedziba gminy i ośrodek o charakterze miejskim, posiada historycznie ukształtowane znaczenie ponadlokalne o dużym

znaczeniu jako ośrodek rozrządowy ruchu turystycznego w rejonie Pienin. Znalazło to odbicie w rozwoju usług i obsługi ruchu turystycznego - baza noclegowa, biura turystyczne, zakończenie spływu Dunajcem. Obowiązujący MPO zagospodarowania przestrzennego ustala jako główną funkcję turystykę i wypoczynek, funkcję uzupełniającą - rolnictwo i lecznictwo uzdrowiskowe, dla wsi gminnej funkcję usługową.

Położenie Krościenka oraz wielkość ruchu turystycznego sprzyja pełnieniu przez nie roli centrum ruchu turystycznego rejonu Pienin i pasma Radziejowej. Z funkcją tą wiąże się ważna rola Krościenka o charakterze odciążającym ruch turystyczny miasta Szczawnica. Poza wsią Krościenko, funkcja turystyki i wypoczynku występować będzie we wsi Grywałd, a w pozostałych wsiach gminy w stopniu nieznacznym. Celem odciążenia uzdrowiska Szczawnica od naporu ruchu turystycznego oraz stworzenia strefy buforowej - bazę noclegowo-dyspozycyjną turystyki lokalizuje się w Krościenku.

W planie regionalnym Krościenko, jako uzdrowisko, przewidziane jest do rozwoju w okresie kierunkowym, MPO zabezpiecza tereny dla rozwoju tej funkcji. Plan regionalny na okres kierunkowy przewiduje nadanie Krościenku rangi ośrodka miejskiego.

4. Mieszkalnictwo w paśmie koncentruje się w mieście Szczawnica oraz we wsi Krościenko w formie budownictwa zorganizowanego, jednorodzinnego i zagrodowego. Wskaźnik zagęszczenia osób/izbę w całym paśmie wynosi 0,91, w tym: w Szczawnicy 0,86 os./izbę, a w gminie 0,96 os./izbę. Wskaźnik ten wydaje się być korzystny, jednak należy wziąć pod uwagę stan zużycia substancji mieszkaniowej, w dużym procencie zdekapitalizowanej, drewnianej i zabytkowej. Plan zakłada rozwój funkcji turystyki i wypoczynku poprzez: wypoczynek pobytowy sezonowy, turystykę kwalifikowaną na zasadzie wynajmu kwater prywatnych. Dlatego też w obu planach proponuje się zwiększenie powierzchni działek budowlanych.

5. Rozwój całej sfery obsługi lecznictwa, turystyki i wypoczynku stwarza konieczność rozbudowy urządzeń infrastruktury społecznej. W stanie istniejącym, usługi koncentrują się głównie w mieście Szczawnicy oraz we wsi Krościenko. Na podstawie wskaźników należy wnioskować o niewystarczającej sieci usług, zarówno dla ludności stałej, jak i czasowo przebywającej. Wskaźnik w zakresie handlu scharakteryzowany przez liczbę ludności przypadającą na 1 pkt. wynosi 111 osób, w gastronomii na 1 miejsce konsumpcyjne przypada 8 osób, w zakresie kultury oraz pozostałych usługach ogólnie zaznacza się niedoinwestowanie, zwłaszcza na terenach wiejskich. Problem rozwiązania systemu obsługi ludności, a w związku z tym rozwój funkcji LWT proponuje regionalny plan rozwoju województwa w II wariancie - dekoncentracji - sieci osadniczej.

6. Na terenie gminy Krościenko rozwój przemysłu powinien być ograniczony, podporządkowany głównej funkcji obszaru, którą jest turystyka i wypoczynek oraz wymaganiom ochrony środowiska. W planie dopuszcza się realizację drobnych zakładów przemysłu spożywczego skierowanego na potrzeby lokalne, piekarnia, masarnia,

Na terenie miasta Szczawnica obiekty przemysłowe są rozproszone, często użytkowane wadliwie wśród zabudowy mieszkaniowej i czasowej, a ich działalność produkcyjna niekiedy pozostaje w sprzeczności z podstawową funkcją miasta. Przemysł reprezentowany jest głównie przez zakłady przemysłu wydobywczego, drobne zakłady przemysłu spożywczego i rzemiosło produkcyjne. W planie zakłada się likwidację obiektów szkodliwych, uciążliwych dla otoczenia i nieuzasadnionych potrzebami miasta, z wyjątkiem Zakładu Butelkowania Wód Mineralnych oraz drobnego przetwórstwa spożywczego na potrzeby własne.

7. Rolnictwo w tym paśmie ogranicza się głównie do hodowli owiec i bydła mlecznego, z uwagi na dominację użytków zielonych - około 30 % - rozwijane jako rolnictwo indywidualne. W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy, około 50 % powierzchni. Plany nie przewidują intensyfikacji produkcji rolnej, szczególnie w mieście Szczawnica, z uwagi na jego główną funkcję - lecznictwo uzdrowiskowe.

Gmina Krościenko posiada korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa. W planie przyjęto jako podstawowy kierunek produkcji rolnej mleczno-hodowlano-wypasowy. Zakłada się utrzymanie dotychczasowych tendencji.

III. WIELKOŚĆ I ROZMIESZCZENIE FUNKCJI

1. Charakterystyka ogólna

	powierz. W ₂ km	pasanci	ludność		baza pobytowa	kuracju- sze	wczasowi- cze	turyści
Krościenko -								
gmina	57,4	2900	5882	48,5 %	1055	-	638	417
Szczawnica -								
miasto	87,9	5000	6249	51,5 %	4050	1900	1650	500
	145,3		12131					

Baza pobytowa ogółem	-	5105 miejsc	-	100 %
w tym: kuracjusze	-	1900	-	37,2 %
wczasowicze	-	2288	-	44,8 %
turyści	-	917	-	18,0 %

Ludność czasowo przebywająca - 13 000 osób, w tym pasanci ogółem 7 900 osób.

Ludność czasowo przebywająca stanowi 65,1 % w stosunku do liczby mieszkańców stałych.

Ilość użytkowników w 1995 roku szacuje się na około 22,0 tys.

MPO nie przewiduje dalszego rozwoju funkcji turystycznej w obszarze miasta Szczawnica, wielkość ruchu turystycznego utrzymuje się na poziomie stanu istniejącego, to jest w granicach 8000 - 12000 os./dobę w szczycie sezonu letniego. Zakłada się zwiększenie bazy noclegowej z ok. 3550 do 4300 miejsc, głównie w drodze odnajmu kwater prywatnych.

Baza wypożyczkowa - obiekty i miejsca noclegowe - stan istniejący

Wyszczególnienie	Ośrodki		Ośrodki		Obiekty		Domy		Kwatery		Inne obiekty		Obiekty	
	bez kwatery prywatnych	z kwatery prywatnych	szkoleniowo-wychowawcze	innych	leczniczo-wypoczynkowe	rybackie, kąpieliskowe, sportowe, itp.	Pracownice	Twórczej	prywatne	wykorzystane na potrzeby wczasow	bielizniarskie, krawieckie, itp.	wykorzystane na potrzeby wczasow	noclegowe w ośrodkach	innych
1. Krościenko	10	638	5	364	2	84	-	-	3	190	-	-	-	-
2. Szczawnica	19	1650	9	467	2	68	-	-	5	835	-	-	-	-
Ogółem		2288		831		152	280			1025				

Baza turystyczna - obiekty i miejsca noclegowe - stan istniejący

Wyszczególnienie	Razem	Hotele	Mo- te- le	Pensjo- naty	Domy wy- ciecz- kowe	Schro- niska	Pokoje gościn- ne u- społ- czone	Pokoje gościn- ne pry- watne	Kem- pingi turys- tyczne	Pola biwako- we	Schro- niska młodzie- żowe	Inne o- biekty wykorz. dla tu- rystów
	obiekty miejsa	obiekty miejsa		obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa	obiekty miejsa
1. Krościenko	7 417	- -	- -	- -	- -	- -	3 251	- -	- -	2 94	2 72	- -
2. Szczawnica	4 507	- -	- -	- -	- -	2 206	- -	2 301	- -	- -	- -	- -
Ogółem	924					206	251	301		94	72	

Lecznictwo uzdrowiskowe

Baza lecznictwa uzdrowiskowego stanowi 37,2 % ogółu bazy LWT. Na potrzeby wczasów przeznaczają się 280 miejsc w obiektach lecznictwa uzdrowiskowego, co koliduje z funkcją główną pasma. W lecznictwie uzdrowiskowym zatrudnionych jest 18,4 % ogółu zatrudnionych. Średni wskaźnik zatrudnienia na 1 łóżko sanatoryjne i profilaktyczno-lecznicze kształtuje się na poziomie 0,51 zatrudnionego, co świadczy o dużych brakach w tej dziedzinie.

Rekreacja

Baza dla potrzeb wczasów i turystyki wynosi 3212 miejsc, co stanowi 63,0 % ogółu bazy LWT. Miejsca w kwaterach prywatnych stanowią 41 %. Liczba zatrudnionych w obiektach wczasowych i turystycznych wynosi 368 osób, co stanowi 7,0 % ogółu zatrudnionych, oraz 27,7 % w stosunku do zatrudnienia w LWT.

Oprócz kwater prywatnych baza rekreacyjna dysponuje 831 miejscami w ośrodkach wczasowych, 152 miejscami w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych, 278 miejscami w schroniskach. Pola biwakowe dysponują 94 miejscami. Na terenie pasma brak jest hoteli, moteli, kempingów, domów wycieczkowych oraz pensjonatów.

W obowiązujących planach przewidywana ilość użytkowników została określona dla całego pasma na ok. 44,0 tys. osób, w tym dla miasta Szczawnica łącznie 22,0 tys. osób,

tj. mieszkańców stałych	-	7 000 - 8 000 osób
kuracjuszy	-	3 000 osób
turystów	-	12 000 osób

dla gminy Krościenko łącznie 22,0 tys., tj. mieszkańców stałych

Wielkość ruchu turystycznego	-	10 000 osób
------------------------------	---	-------------

w tym: w bazie noclegowej	-	2 700
---------------------------	---	-------

w tym: kwatery prywatne	-	1 400
-------------------------	---	-------

domy wczasowe i s tniejące	-	380
----------------------------	---	-----

mieszkańcy rejonu	-	10 000 - 12 000
-------------------	---	-----------------

Rozwój całej sfery obsługi lecznictwa, turystyki i wypoczynku stwarza konieczność rozbudowy urządzeń obsługi.

W stanie istniejącym urządzenia usługowe są niewystarczające. Wiąże się to ze zwiększeniem zatrudnienia zarówno w całym sektorze III, a głównie w lecznictwie uzdrowiskowym. Dlatego też należy oczekiwać zapotrzebowania na niezbędną siłę roboczą.

Ocena

Z przedstawionej charakterystyki wypływają następujące wnioski:

a/ niewystarczająca ilość i jakość obiektów infrastruktury

- społecznej, nie zapewniająca prawidłowych warunków życia ludności stałej, a tym samym dobrych warunków dla rozwoju ruchu rekreacyjnego,
- b/ braki w obsłudze funkcji LWT, ograniczające ich prawidłowy rozwój,
 - c/ zdominowanie funkcji lecznictwa uzdrowiskowego w Szczawnicy przez pozostałe formy rekreacji,
 - d/ nieprawidłowa struktura zatrudnienia nie zapewniająca właściwej obsługi funkcji LWT,
 - e/ duże braki ogólnie dostępnej bazy noclegowej dla ruchu turystycznego i wypoczynku - kempingów, hoteli, domów wycieczkowych - zlokalizowanej poza uzdrowiskami.

IV. POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

1. Wewnątrz pasm

a/ Powiązania drogowe

Przez obszar pasma przebiega droga krajowa Nr 969 Nowy Targ - Czorsztyn - Krościenko - Nowy Sącz, o funkcji regionalnej. Uzupełnienie układu stanowi droga wojewódzka o funkcji lokalnej Krościenko - Szczawnica - Jaworki. Występujące drogi nie są przeciążone ruchem samochodowym poza odcinkami przebiegającymi przez centrum Krościenka i Szczawnicy, gdzie następuje duże nasilenie ruchu lokalnego.

Przemieszczanie komunikacyjne wewnątrz pasma oparte jest głównie o drogę Krościenko - Jaworki. Komunikacja zbiorowa wewnątrz obszaru obsługiwana jest przez PKS, który znajduje się w Szczawnicy. W Krościenku i na trasie są przystanki autobusowe.

b/ Powiązania kolejowe

Na rozpatrywanym obszarze nie występuje linia kolejowa. Najbliższa linia kolejowa znajduje się w Nowym Targu oddalonym o 25 km od Krościenka, można korzystać również z PKP w Nowym Sączu oddalonym o 45 km od Krościenka.

2. Powiązania komunikacyjne z krajem

Powiązanie pasma Krościenko - Szczawnica z krajem umożliwia droga krajowa Nr 969 w kierunku na Nowy Targ z Krakowem, Śląskiem i zachodnią częścią Polski, w kierunku na Nowy Sącz z Krakowem, wschodnią częścią Polski. Istniejąca komunikacja autobusowa prowadzi bezpośrednie kursy do Krakowa, Jarosławia, Przemyśla i Dębicy, natomiast większość powiązań z krajem możliwych jest pośrednio poprzez Nowy Targ lub Nowy Sącz. Korzystniejsze połączenia ma Krościenko z uwagi na położenie bezpośrednio przy trasie drogi Nr 969.

3. Ocena stanu istniejącego

Istniejący układ komunikacyjny jest wystarczający dla zapewnienia odpowiedniej dostępności komunikacyjnej. Obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego Województwa i opracowywany plan regionalny wykluczyły wprowadzanie w ten rejon linii kolejowej i budowy połączenia drogowego Szczawnica - Piwniczna.

Na skutek nakładania się ruchu lokalnego, przeciążenie ruchem występuje w centrum Krościenka i Szczawnicy. W związku z czym wymagana jest modernizacja układu komunikacyjnego w Szczawnicy oraz budowa obejścia centrum Krościenka. Rozwiązania w tym zakresie podane są w planach miejscowych. Zmiany lokalizacji wymaga dworzec w Szczawnicy. Budowa dworca PKS wymagana jest w Krościenku. Z uwagi na brak komunikacji kolejowej, istniejąca ilość kursów autobusowych jest za mała. Wymagane jest zwiększenie ilości kursów lokalnych i bezpośrednich dalekobieżnych. W planach przestrzennych zabezpieczono tereny dla zamierzeń związanych z usprawnieniem komunikacji.

4. Wnioski

- 1/ Rejon pasma Szczawnica - Krościenko nie wymaga zmian układu komunikacyjnego, a zwiększenie dostępności możliwe jest do osiągnięcia przez zwiększenie ilości kursów PKS.

- 2/ Działania inwestycyjne winny iść głównie w kierunku modernizacji układu drogowego w centrum Szczawnicy oraz ominięcia centrum Krościenka.
- 3/ Pilnej zmiany lokalizacji wymaga dworzec PKS w Szczawnicy.

V. P A S M O

DOLINA POPRADU

I. Charakterystyka stanu środowiska pod kątem zagrożeń
dla rozwoju funkcji rekreacyjnych

1. Ocena warunków klimatycznych
2. Ocena warunków geologicznych
3. Ocena pozostałych elementów środowiska
4. Ocena zbiorcza środowiska

II. Zagospodarowanie przestrzenne - charakterystyka stanu
istniejącego, uwzględniająca podstawowe funkcje
gospodarcze

III. Wielkość i rozmieszczenie funkcji wraz z oceną -
lecznictwa uzdrowiskowego, wypoczynku i turystyki

IV. Powiązania komunikacyjne

1. Wewnątrz pasm
2. Powiązania komunikacyjne z krajem
3. Ocena stanu istniejącego

I. CHARAKTERYSTYKA STANU ŚRODOWISKA POD KĄTEM ZAGROŻENIA DLA ROZWOJU FUNKCJI REKREACYJNYCH

1. Ocena warunków klimatycznych

Z uwagi na położenie uzdrowisk tego pasma w dolinach na wysokości 350 - 650 m n.p.m. zalicza się je do uzdrowisk górskich, dolinnych, a klimat ich odznacza się cechami właściwymi wklęsłym formom terenu. Wyjątkiem jest Żegiestów z racji położenia zaliczany do uzdrowisk zboczowo-dolinnych.

Występuje tu mniej dni z "komfortem" klimatycznym /Krynica 41 % dni w roku, Muszyna 52 %/, duże kontrasty dobowe, miesięczne i roczne temperatury oraz wilgotności powietrza. Istnieje naturalna skłonność do zalegania chłodnego powietrza i częstego występowania inwersji termicznych /około 60 % dni w roku/, z którymi związane jest częste występowanie mgieł, duży procent ciszy i słabe przewietrzanie. Jest to przyczyną utrzymywania się wysokich stężeń zanieczyszczeń powietrza. Generalnie jest to klimat górski, zróżnicowany od umiarkowanego bodźcowego w Żegiestowie i Muszynie do silnie bodźcowego w Krynicy, o pozytywnym oddziaływaniu na czynności układu oddechowego i krwiotwórczego.

Warunki klimatyczne poszczególnych uzdrowisk zróżnicowane są w zależności od form terenu, ekspozycji stoków i wysokości.

npm. Znacznie zróżnicowane warunki bioklimatyczne tego pasma są cechą pozytywną. Najkorzystniejsze z punktu widzenia klimatoterapii są górne i środkowe partie zboczy o ekspozycji S, SW, SE dobrze nasłonecznione, położone poza zasięgiem inwersji radiacyjnych. Ze względu na duży udział tych ekspozycji w dolinie Popradu, panują korzystne warunki insolacyjne, zwłaszcza od maja do października. Średnio korzystne warunki obejmują dolne partie zboczy, które upodabniają się klimatycznie do strefy dennej dolin oraz stoki o ekspozycji W i E. Dotyczy to największej zainwestowanej części uzdrowisk /Krynica, Piwniczna, Muszyna, Łomnica, Złockie/. Mgły i inwersje występują w nocy i rano /strefa słabszych inwersji/. W dzień przy słonecznej pogodzie panują tu korzystne warunki bioklimatyczne, o umiarkowanej sile bodźców. Warunki niekorzystne występują w dnach dolin - ze względu na częste i silne inwersje termiczne i spływ chłodnych mas powietrza o niekorzystnych właściwościach bioklimatycznych oraz na stokach północnych.

Jakość powietrza badana była w Krynicy /1976 r. - 1981/ w Piwnicznej /1978 - 1980 i 1983/ i w Muszynie /1978 - 1980 i 1983/, w Żegiestowie /1977 - 1980, 1983, 1985/. W Krynicy średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego sięgało 4-8-krotnych wartości N.D.S., zaś SO_2 3,5 - 10-krotnych. w Piwnicznej 6-krotnych wartości NDS pyłu zawieszonego i 3 - 6-krotne SO_2 ; w Muszynie stężenie pyłu

przekroczyło 4 - 7-krotnie NDS, zaś SO_2 4 - 6-krotnie. Stosunkowo niskie parametry zanieczyszczeń zarejestrowano w Żegiestowie. Tak wysokie stężenia zanieczyszczeń w istotny sposób wpływają na obniżenie walorów bioklimatycznych, stanowiących podstawę rozwoju funkcji uzdrowiskowej. Głównym źródłem zanieczyszczeń jest wadliwy system grzewczy, oparty w większości na paleniskach domowych opalanych węglem.

O tym, jak zmiana czynnika grzewczego wpływa na stan zanieczyszczenia powietrza świadczą badania jakości powietrza prowadzone w Krynicy. W latach 70-tych po zgazyfikowaniu części miasta nie tylko nie stwierdzono charakterystycznej dla pozostałych miast tendencji wzrostu zanieczyszczeń, ale zaobserwowano nieznaczny ich spadek.

2. Ocena warunków geologicznych

Zasoby wód mineralnych są w tym Paśmie bardzo duże, największe ze wszystkich pasm. Wody są bardzo wartościowe i zróżnicowane pod względem składu chemicznego, jak również wartości leczniczych. Są to w przewadze szczawy ziemno-alkaliczne, żelaziste. W Krynicy i Złockiem występują również unikalne w skali europejskiej szczawy reliktowe o wysokim stopniu mineralizacji znane pod nazwą "Zuber".

Wody mineralne występują w postaci bardzo licznych samoczynnych wypływów i jako odwierty, skupionych w dolinie Kryniczanki, Muszynki, Złockiego i Szczawnika, Milika, Wierchomlanki, Łomniczanki i dolinie Popradu. Znaczenie użytkowe mają przede wszystkim odwierty. Wody wykorzystywane są do kuracji pitnych, kąpielowych, inhalacji i działalności rozlewniczej. Wody mineralne tego rejonu eksploatowane są tylko w części. Istnieją znaczne możliwości rozwoju lecznictwa, co wymaga znacznych kosztów związanych z badaniami geofizycznymi i nowymi odwiertami, jak również budowy nowych obiektów uzdrowiskowych.

Do miejscowości o wyczerpanym bilansie wód leczniczych, bez większych możliwości rozwoju, należy w pierwszej kolejności Krynica, a następnie Piwniczna i Żegiestów. Bardzo duże możliwości rozwoju związane z zasobami wód mineralnych ma Muszyna wraz z terenami sąsiednimi - Złockie, Powroźnik, Szczawnik. Dobre warunki rozwoju ma Łomnica, Tylicz. Rejonami potencjalnie uzdrowiskowymi mogą być Głębokie, Wierchomla i Milik, obecnie zasobne w samoczynne wypływy. Zasoby wód wymagają dokładnego rozeznania wierceniami i powiększenia istniejącej bazy surowcowej, a następnie przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu lecznictwa. Stanowią one rezerwę dla rozwoju lecznictwa, w miarę potrzeb, w dalszej przyszłości.

3. Ocena pozostałych elementów środowiska

Rozwój funkcji uzdrowiskowo-wypoczynkowo-turystycznych zagrożony jest postępującą degradacją środowiska przyrodniczego jako całości, jak również poszczególnych jego komponentów. Przejawem czego jest:

- prowadzenie intensywnej eksploatacji piaskowca w kamieniołomie w Wierchomli, położonego w strefie uzdrowiskowej "C" i zatwierdzenie dalszej eksploatacji do roku 2005. Wyróbisko kamieniołomu o pow. ha jest przejawem degradacji rzeźby, krajobrazu oraz zagrożeniem dla wód podziemnych, w tym wód mineralnych. Konieczna jest likwidacja kamieniołomu,
- obniżanie wysokich walorów estetyczno-krajobrazowych wskutek dewastacji lasów i nasilenia procesów erozyjnych na stokach i w korytach rzek,
- zmniejszenie zasobów wodnych w rzekach i w pokrywach zwietrzelinowych. Nastąpiło również widoczne obniżenie poziomu wody w rzekach i związane z tym drenowanie wód gruntowych. Obserwuje się nasilenie wezbrań powodziowych i gwałtownego ich przebiegu, przyspieszenie odpływu wód opadowych i roztopowych, zwłaszcza w bardziej wylesionej zlewni Muszynki, przesuszenie pokryw stokowych,
- obniżenie jakości wód

W paśmie tym stałą siatką badań objęte są rzeki Poprad, Muszynka, Kryniczanka. Jakość ich wód przedstawia się następująco:

rzeka Poprad na całym badanym odcinku odpowiada III klasie czystości pod względem chemicznym, zaś poza klasami jest z uwagi na bakteriologię. W ocenie ogólnej zatem nie odpowiada normom, o czym zadecydowały skażenia bakteriologiczne; rzeka Muszynka do ujścia Kryniczanki chemicznie odpowiada II klasie, poniżej nie odpowiada normom za wyjątkiem 2,5 km odcinka, który lokuje się w III klasie. Pod względem bakteriologicznym, jak i w ocenie ogólnej, do ujścia Kryniczanki odpowiada III klasie, zaś pozostały odcinek nie mieści się w dopuszczalnych normach;

potok Kryniczanka do Krynicy utrzymuje się chemicznie w II klasie czystości, poniżej nie odpowiada normom. Bakteriologicznie i w ocenie ogólnej na całym odcinku nie odpowiada normom.

Mając na uwadze fakt, że zgodnie z Zarządzeniem WRN - wody rzek i potoków winny w tym rejonie odpowiadać I klasie czystości, rzeczywista ocena wygląda katastrofalnie.

W tej sytuacji ich przydatność do celów pitnych i rekreacyjnych jest ograniczona bądź niemożliwa.

I tutaj, jak w pozostałych pasmach głównym źródłem zanieczyszczenia wód są ścieki bytowe, które bez oczyszczenia bądź niewłaściwie oczyszczone odprowadzane są do wód. Powodem jest niedostateczne wyposażenie terenu w zbiorcze

systemy kanalizacyjne i urządzenia ochrony wód.

- degradacja gleb wskutek erozji liniowej i spływu powierzchniowego, powszechność osuwisk, zerw i spełznięcia oraz przesuszenie pokryw glebowych,
- dewastacja lasów i zaburzenia naturalnej struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów. Lasy w dolinie Popradu z uwagi na górski charakter środowiska oraz położenie w rejonach uzdrowiskowych objęte są szczególnymi rygorami ochronnymi. Wskazane jest również jak największe zalesienie, co w dolinie Popradu przedstawia się najkorzystniej ze wszystkich pasm /średnio lasy zajmują 60 % powierzchni/. Wyjątkowo korzystnie kształtuje się powierzchnia lasów na obszarze Krynicy - miasta /69 %/, a niekorzystnie w Krynicy - gminie /48 %/.

Pomimo ochronnego charakteru lasów sposób gospodarowania w nich w strefie "C" nie różni się od lasów gospodarczych. Wskutek planowych wyrębów zmniejszył się udział drzewostanów 100-letnich oraz gatunków iglastych. Te ostatnie, jako mniej odporne biologicznie, zagrożone są wypadaniem. Niekorzystnie zmienił się skład gatunkowy lasów na korzyść lasów liściastych, z przewagą bukowych. Zmieniła się też fizjonomia lasów, obniżyły naturalne walory krajobrazowe, estetyczno-zdrowotne i retencyjne.

Konieczne jest faktyczne przestrzeganie rygorów ochronnych w lasach tego pasma i ograniczenie funkcji produkcyjnych oraz dążenie do przywrócenia zaburzonej struktury drzewostanów. Wskazane jest również powiększenie powierzchni lasów w zlewni Muszynki i Mochnaczkii.

4. Ocena stanu środowiska

a/ Przyczyny degradacji

Przyczyną zaburzenia równowagi ekologicznej i postępującej degradacji środowiska jest przede wszystkim:

- nieracjonalne gospodarowanie na tych terenach - w swym charakterze wybitnie górskich - i krótkowzroczne przedkładanie celów produkcyjnych nad mniej wymiernymi celami ochronnymi,
- jest nią również okresowo nadmierna frekwencja turystyczno-wypoczynkowa przy braku stosownych zabezpieczeń z dziedziny ochrony środowiska, jak również brak prawidłowego zagospodarowania terenów rekreacyjnych, chroniącego przed wydeptywaniem i zaśmiecaniem terenu,
- brak oczyszczalni ścieków dla miasta Muszyny, Żegiestowa oraz niskosprawne /mechaniczne/ oczyszczalnie dla Piwnicznej i Krynicy /w tym ostatnim przypadku o przekroczonej przepustowości/,

- brak bądź niedostateczna sieć miejskich systemów kanalizacyjnych,
- nierespektowanie zasady równoległej realizacji wodociągów i systemów unieszkodliwiania ścieków - w terenach wiejskich,
- zły stan techniczny indywidualnych urządzeń do gromadzenia i unieszkodliwiania ścieków,
- nieprawidłowa gospodarka odpadami,
- uciążliwy system grzewczy oparty na małych, rozproszonych źródłach ciepła nie wyposażonych w urządzenia odpylające o niskich emitorach,
- parowa trakcja PKP,
- brak obwodnic, wskutek czego zachodzi konieczność prowadzenia całego ruchu tranzytowego przez centrum uzdrowisk,
- lokalne warunki topograficzno-klimatyczne sprzyjające koncentracji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych.

b/ Działania na rzecz poprawy złego stanu środowiska przyrodniczego wymagają:

- dostosowania użytkowania, zwłaszcza stoków górskich, do warunków naturalnych z preferencją dla lasów, zadrzewień i użytków zielonych, a ograniczeniem pól ornych i upraw okopowych,
- ochrony gleb szkieletowych przed zainwestowaniem, a pokryw koluwalnych przed drenowaniem i maksymalne ich zalesianie,

- przywrócenie i utrzymywanie różnowiekowych i wielogatunkowych zespołów leśnych dostosowanych do warunków siedliskowych, o wysokich wartościach przyrodniczych, retencyjnych i rekreacyjnych,
- dominacji funkcji ochronnych w tych lasach nad funkcjami gospodarczymi,
- rekonstrukcji i ochrony obudowy biologicznej rzek i potoków, ograniczenia regulacji potoków metodami technicznymi i betonowania koryt rzecznych,
- ograniczania rozwoju osadnictwa na stokach,
- zaprzestania drenowania pokryw stokowych nadmiernie rozbudowaną siecią dróg polnych i leśnych lub melioracji, ograniczenia ujmowania źródeł dla zaopatrzenia w wodę,
- realizacji oczyszczalni dla Muszyny i Żegiestowa oraz rozbudowy oczyszczalni dla Krynicy,
- realizacji urządzeń i systemów utylizacji ścieków w ślad za budową wodociągów na wsi,
- poprawa stanu technicznego urządzeń do gromadzenia i utylizacji ścieków /zwłaszcza w gospodarstwach o profilu hodowlanym/,
- porządkowanie gospodarki odpadami,
- zmiana czynnika grzewczego w ciepłowniach przez zastąpienie gazem węgla kamiennego,
- elektryfikacja linii kolejowej,

- szybką realizację zaplecza dla uzdrowisk, zarówno w zakresie infrastruktury społecznej, jak też technicznej oraz rozwój całej sfery obsługi lecznictwa uzdrowiskowego,
- wykorzystanie zasobów siły roboczej, szczególnie ukrytych w sektorze I - rolnictwie,
- poprawę struktury funkcjonalno-przestrzennej uzdrowisk i otaczających je obszarów, rezerwując jednocześnie dla rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego i jego szeroko pojętej obsługi, obszary występowania surowców balneologicznych /strefa uzdrowiskowa "C"/.

5. Rozwój funkcji wypoczynkowo-turystycznych można osiągnąć poprzez:

- racjonalne zagospodarowanie innych - oprócz uzdrowisk - miejscowości o charakterze rekreacyjnym, wyposażenie ich w obiekty i urządzenia służące rozwojowi tej funkcji, o odpowiednim standardzie i poziomie usług,
- wprowadzenie różnorodnych form rekreacji do miejscowości dotychczas pełniących jedynie funkcje rolnicze, a posiadających do tego warunki, w sposób zapewniający koegzystencję obu funkcji.

BIBLIOTEKA IT
Archiwum i
Materiały Badawcze

Teren ten zamieszkuje 39,5 tys. mieszkańców stałych, z czego 57,9 % stanowi ludność miejska, a 42,1 % ludność wiejska.

Gęstość zaludnienia brutto w paśmie wynosi 86,6 os./km², na terenach miejskich 223,7 os./km², a na terenach wiejskich 47,0 os./km².

Ogółem na analizowanym terenie zatrudnionych jest około 18 755 osób, z czego w sektorze I - 29,3 %, w sektorze II 9,7 %, a w sektorze III 61,0 %.

W stosunku do ogółu zatrudnionych - 13,9 % stanowi zatrudnienie w lecznictwie uzdrowiskowym, 9,1 % w wypoczynku i 2,0 % w turystyce.

Struktura tego zatrudnienia jest niewłaściwa. Zatrudnienie w sektorze III jest stosunkowo wysokie, jednakże po analizie poszczególnych składników tego sektora, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przyroście zatrudnienia w komunikacji, transporcie oraz innych formach nie związanych bezpośrednio z lecznictwem sanatoryjnym.

Ujemnym zjawiskiem w przypadku nieprawidłowych proporcji zatrudnienia jest między innymi zatrudnienie w administracji z uwagi na to, że Miasta Krynica, Muszyna i Piwniczna są siedzibami administracyjnymi dla miasta i gminy.

W związku z tym, że istniejący przemysł, z uwagi na warunki przyrodniczo-klimatyczne, nie powinien być rozwijany,